

VERLANGEN NAAR DE DOOD: HET BELANG VAN PSYCHOLOGISCHE EXPERTISE

driedaagse cursus

29 september, 3 november en 8 december 2022

Afdeling Ouderengeneeskunde

De Boelelaan 1109, 9A-03
1081 HV Amsterdam

T 020 - 444 8237

E gerion@vumc.nl
I www.gerion.nl

INLEIDING

Hulp bij doodsverlangens is een 'hot topic', zowel in de samenleving als in de klinische praktijk. In Nederland hebben naar schatting 100.000 65-plussers een actuele doodswens. Hun doodsverlangens kan tot uiting komen in uitspraken als 'ik hoop niet meer wakker te worden' tot een concreet verzoek om euthanasie. Een doodswens verdient aandacht en zorgvuldige verkenning, ongeacht of iemand jong of oud is. Daar ligt een taak voor psychologen. Deze driedaagse cursus richt zich op de rol die psychologen kunnen vervullen in situaties, waarin ouderen worstelen met het leven en het levenseinde. We focussen op de meerwaarde van de psychologische invalshoek bij deze thematiek en op benodigde wetenschappelijke kennis, therapeutische vaardigheden en attitude. Daarbij is er aandacht voor samenwerking en afstemming met andere disciplines. We behandelen de ingewikkeldheden rond wilsverklaringen en kijken naar de vaak complexe dynamiek met familie en naasten. Ook gaan we in op actuele maatschappelijke en politieke ontwikkelingen rond dit thema, en de wijze waarop psychologen een constructieve bijdrage kunnen leveren aan het maatschappelijk debat.

LEERDOELEN

De deelnemer:

- heeft kennis van theorieën, wetenschappelijke bevindingen en wetgeving over ouderen, doodsverlangens, euthanasie en suïcidaliteit
- heeft zicht op de rol die de psycholoog bij deze vraagstukken kan vervullen, en op samenwerking met andere professionals
- is zich bewust van de eigen houding ten aanzien van de dood en levensbeëindiging en de invloed daarvan in de klinische praktijk
- is in staat om met ouderen in gesprek te gaan over doodsverlangens en het levenseinde
- kan psychologische vaardigheden inzetten in situaties waarin ouderen verlangen naar de dood

PROGRAMMA

- Ouderen en doodsverlangens: stand van zaken
- In gesprek over de dood
- Wettelijke kaders
- Ethische aspecten
- Richtlijnen
- Eigen houding ten opzichte van de dood en levensbeëindiging
- Beeldvorming
- Psychologische factoren en doodsverlangens
- Exploreren van ambivalentie
- De rol van de psycholoog bij euthanasievragen
- Psychologische hulpverlening bij ouderen met doodsverlangens in de praktijk

DOELGROEP

Psychologen die werkzaam zijn in de hulpverlening aan ouderen

LITERATUUR

Deelnemers ontvangen handouts en artikelen, evenals het boek: Vink, Teunisse & Geertsema (red.) (2016). *Klaar met leven? Ouderen en het levenseinde in psychologisch perspectief*. Bohn Stafleu Van Loghum: Houten [ISBN 978 90 368 1094 4].

CURSUSBEGELEIDING

Marja Vink, klinisch psycholoog, GERION/Amsterdam UMC, locatie VUmc
Marion Klaver, gezondheidszorgpsycholoog/cognitief gedragstherapeut, GERION/Amsterdam UMC, locatie VUmc
Henk Geertsema, gezondheidszorgpsycholoog

REACTIES VAN CURSISTEN VAN DEZE CURSUS:

'ik voel me gesterkt'

'hier kun je praktisch mee aan de slag'

'fijne mix van informatie, discussie en casuïstiek'

'heeft veel bewustwording en aanknopingspunten gebracht'

INFORMATIE EN INSCHRIJVING

Data: donderdag 29 september, 3 november en 8 december 2022
 van 9.30 tot 16.30 uur

Plaats: Zalencentrum Nieuw Salem, Driebergen

Deelnemers: maximaal 16

Kosten: € 825,- (inclusief koffie/thee, lunch, boek en reader)

Accreditatie: Accreditatie is aangevraagd bij de FGzPt.

Online inschrijven via www.gerion.nl

Bij annulering op of tot tien werkdagen voor aanvang worden administratiekosten à € 50,00 in rekening gebracht. Na deze datum vindt geen restitutie meer plaats. De algemene voorwaarden van GERION zijn van toepassing (zie www.gerion.nl)